

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

PUSZTASZER.

„Pe națiuni ac-le însușiri sunt
chiamate să le ducă la înflorire,
cari le-au creat și le-au susținut“.
„Istoria Ungariei ne învață, că
în Ungaria, între marginile națiunii
politice unitate, naționalitățile s-au
putut desvolta liber, ăr aspirațiun-
ile lor legitime au aflat apărare
și scutire în constituțiunea și li-
bertatea ungară“.

Ministrul Darányi.

Nu scim ce înșămătate voiesce
să atribute însuși dl ministru Darányi
cuvintelor sale rostite în Pusztașzer,
inaugurat la 27 Iunie de „Meca” a
Magiarilor pentru viitor, noi însă, ți-
nând cont de poziția ce o ocupă în
stat și de timpul și locul unde a ad-
moniat dl ministru pe conaționalii săi
la prudență față de naționalități,
ne vom năsuși, cât va fi cu putință, ca
să-l luăm în serios, pentru că trebuie
să presupunem despre guvernul Maie-
stății Sale, că cel puțin dela 8 Iunie
încă se va năsuși se pună stavilă șo-
vinismului exagerat care a copleșit totă
societatea magiară cu guvern, cu le-
gislațiune cu tot.

Noi ținem, că părțile esențiale ale
cuvântării ministrului sunt consecuen-
țele răspunsului millenar al Maie-
stății Sale, dat la cuvântarea festivă a
președintelui Szilágyi, rostită în nu-
mele parlamentului la 8 Iunie a. c.
după ședința festivă comună a corpu-
lui legislativ.

Etă ce dăce Maiestatea Sa:

„Rără și pătrundătoare e acéstă
sărbare epocală istorică, și când întrăga
țără resimte importanța ei, înainte de
tote să ne aducem cu pietate aminte
de străbunii noștri, a căror înțelep-
ciune, pe lângă paza lui Dumnezeu,
a asigurat sustarea până acum a ace-
stui stat și se luăm din istorie folosi-
torea învățătură, că acéstă țără numai
atunci a fost tare și înfloritoare când
fiii ei, alipindu-se cu credință către
Regele și religiunea lor, au trăit în
frățescă concordie între sine, — din
contră însă pericoli au impresu-
tat-o, când certe interne i-au
consumat puterea.“

Er la alt loc vorbind, despre le-
gătura cu Austria, accentuază, că pe
acéstă basă „întrăgă monarhia, dar
mai ales iubita mea Ungariă așa de
îmbucurător s'a desvoltat și înflorit,
fără ca prin acéstă să se pericliteze
cumva unitatea statului ungar și a
națiunii politice ungare, care unitate
neclintit trebuie susținută, și nici des-
voltarea diferitelor naționalități, pe lângă
respectarea statului unitar și a legi-
lor“ și dorința mea ferbinte
e, ca în cursul nesfârșit al veacurilor
viitoare în totdeuna, făcând adevăratei
iubiri de patrie să conducă națiunea
în conștelegere cu Regele său,
și ca între binecuvântările păcii, cu
cumpenire calmă considerând im-
pregurările și relațiunile existente, să
asigure dezvoltarea liniștită și în-
florirea vieții de stat“.

Acest răspuns, despre care se sus-
ține, că n'a fost concipiat de guvern,
ci conține ideile Maiestății Sale, —
formază o „gebundene Marschroute“
pentru guvern.

Recunoscem, că este un lucru foarte
greu acesta, mai cu seamă pentru un
guvern slab și fără autoritate, față cu
opinia publică magiară, agitată prin
presa jidănită, alimentată de sistemul
lui Tisza, și cu partidele actuale din
dietă, — dar în fine bunacuvința re-
clamă, ca cel puțin să încerce guver-
nul a realiza dorința Maiestății Sale.

Misiunea ministrului Darányi a
fost, ca să facă începutul la Pusztașzer.

Pentru de a capacita pe magiari
locul nu este rău ales.

Dela Pusztașzer își datéză magia-
rii fericirea în milleniul trecut, de acolo
să li se vestescă și condițiunile
sub cari își pot asigura esis-
tența în milleniul viitor.

Iubilarea din Pusztașzer este o fe-
stivitate fără îndoială pur magiară. Nu-
mai magiari au și participat la ea. Cătră
ei s'a adresat ministrul. Numai dela ei
atarnă și fericirea tuturor cetățenilor
statului acum și în viitor.

Patru sunt momentele, cari trebuie
puse în relief din cuvântarea ministru-
lui Darányi.

Prudența, cu care dăce el, că
s'au susținut magiarii în posesiunea
patriei în trecut, și numai cu acéstă
virtute o vor pute păstra și în viitor.

Tractarea naționalităților astfel, ca
dezvoltarea lor liberă să încapă în
cadrele națiunii politice uni-
tare, ăr aspirațiunile lor legitime să
află apărare și ocrotire în constituți-
unea și libertatea statului.

Constatarea fatalității, că magiarul,
când îi merge mai bine, când este mai
îmbuibat, își perde mintea, devine prea
întrecut, provăcă vrajbă și nemulțămiri
între fii patriei și se nenorocesc.

Și apoi numai decât constatarea,
că nici odată nu i-a mers mai
bine, decât îi merge astăzi, din
grația Regelui încoronat.

Asta o constatăm și noi, și ne-ar
părea bine, dacă toți Magiarii ar fi
atât de prudenți, ca să recunoscă
că deja au cădut în greșala lor
milenară, constată și de ministrul
Darányi la Pusztașzer, și de Tisza în
Orade, și de Maiestatea Sa în memo-
rabilul seu răspuns din 8 Iunie în
Budapesta.

Ne temem însă, că ei și mai de-
parte tot orbiți de noroc, tot între-
cuți vor rămânea față de națio-
nalități, spre nenorocirea lor și a
noastră, — pentru-că după-cum vedem
noi, ei reduc „prudența” numai la le-
găturile cu Austria și la raportu-
rile între partidele magiare,
ca astfel să-și potă ajunge idealul: ca
din „națiunea lor cu însușiri excelente
dar mică la număr” se potă face
o națiune înfloritoare și „mare“.

Ne îndreptățește la acéstă presu-
punere chiar ministrul Darányi, care
își încheieă cuvântarea cu aceea, că do-
resce să vadă pe aci pretutindenea o
națiune mare, unitară și liberă,
carea vorbesce limba lui Árpád. Er
papa Calvinilor Coloman Tisza în cu-
vântarea sa din Orade, în mijlocul
Românilor, deși constată și el „greșala
milenară” a magiarului, nici cu un
cuvânt nu și-a adus aminte nici de
naționalități în general nici de Români
în special. El, care a proclamat și
inaugurat sdrobirea naționali-

tăților, pe toate căile și cu toate mij-
locele, își consideră opul atât de per-
fect și în bune mâni aședat, încât na-
ționalitățile nici nu merită să mai vor-
besci de ele.

Noi însă și fără grația dlui Tisza,
carele și astăzi ca „gregar” conduce
destinele patriei, suntem aci și vrem
să trăim și să rămânem aci, vrem să
ne putem desvolta liber, și pre-
tindem ca „constituțiunea și libertatea
ungară” să apere și ocrotescă „aspira-
țiunile noastre legitime”, pentru
că aspirațiuni „nelegitime” nu avem.
Acelea se află numai în crerii acelora,
cari numai din denunciarea noastră trăesc.

Dar fiindcă și Majestatea Sa accen-
tuază „unitatea statului ungar” și a
„națiunii politice ungare”, care
unitate „neclintit trebuie susținută” și
pe lângă respectarea statului unitar și
al legilor, admite și „dezvoltarea
diferitelor naționalități” ăr mi-
nistrul Darányi, încă contemplă des-
voltarea „liberă” a naționalităților, nu-
mai în cadrele națiunii politice uni-
tare, de și scim ce va să dăce „na-
țiunea politică unitară” după art. de
lege 44 din 1868, cerem fapte care
să dovedescă, că și guvernul interpre-
tă corect legea care definiază „na-
țiunea politică”, cerem cu deosebire o
definiție clară asupra conceptului „ideă
de stat magiar“.

Pentru-că noi totdeuna am res-
pectat și respectăm legea și vrem să
o respectăm și în viitor, dar la tot
pașul ne împedecăm de acéstă fatală
„ideă” foarte elastică, care astăzi este
mai mult decât „națiunea politică”, mai
mult decât însuși „statul“.

Noi totdeuna am recunoscut și
respectat „națiunea politică ungară”
și „statul ungar“.

Nu recunoscem însă și nu vom
recunoște „națiune politică magiară”
și „stat magiar“.

Er cu fatala „ideă de stat ma-
giar” am ajuns acolo, în cât astăzi
sub scutul legii pentru „egala în-
dreptățire a naționalităților”
interpretată de Jeszenszky, nu ne
mai este permis să ne numim
nici „popor” român, — pentru

FOIȚA.

Întâlnirea.

— Tuliei. —

L'am vădut trecând cu pași repeși pela
ferestra mea, . . . am auzit ușa dela pörtă
îsbindu-se cu putere, ăr sgomotul pașilor sei
din curte abia străbătu până în chilă mea,
dovadă, că stăpânul lor atingea numai pămên-
tul în mersul său repede, . . . toate acestea erau
pentru mine puternice motive de a crede, că
iubitul meu prietin, — căci el era acela, care
venia — trebuie să fie fermecat de zorirea vre
unui moment de fericire și acum să grăbesce
al împărtăși și cu mine.

Simțiam o deosebită satisfacție în inima
mea, căci cunosceam durerea de care era
muncit sufletul său, cunosceam puterea pati-
mei, cu care el se închina unei iluzii, des-
pre existența căreia el singur nu și putea da
bine seamă.

A întrat și fața lui blândă, palidă și de
o adâncă melancolie, pe care suferința și-a
pus deja marca sa de distincție era de astă-

dată veselă, senină și trada o bucurie ascunsă
a internului său.

Fără să-mi dăce un singur cuvânt mi-a
întins o epistolă și apoi s'a trântit, parcă
obosit de atâta fericire, ce-l ispitise, pe o ca-
napea . . .

— Așa dară mănă la festivitățile de în-
cheiere dela institutul A. o să-ți revești idea-
lul, după care sufletul tău mult oftează, îți
doresc, scumpule, ca momentul vederii să
fie unul din cele mai fericite din viața ta,
i-am dăis și în momentul acela am observat
o lacrimă ivindu-se în ochii lui, de altcum se-
cați de plâns.

În fața acestui fenomen am început a
medita asupra unor lucruri neînțelese de mine.
Cer seuse prietinelui meu, căci sum silit a
comite o indiscrețiune.

Prietinul meu, — de origine din părinți
sărmani, ajuns ca prin minune la școlă, —
mi-se părea de multe ori o jertfă a naturii,
pe care ea și l'a ales de model pentru de ași
documenta sâlbătăcia și barbaria. El a fost
despuiat chiar și de fericirea de ași culca ca-
pul pe brațele moi ale unei mame iubitoare
și a adormi la cântul ei nespus de dulce,
căci atunci când a început a cunoște pe cei

din jurul său nu mai avea cui să i dăce: mamă.

S'a împrietinit deci din lăgă cu sufe-
rința, care apoi i'a fost călăuză nedespărțită
pe drumul vieții. A trecut prin toate clasele
gimnasiale cu succes și pe urmă a fost măn-
dat de „vântul nenorocirilor” într'un semi-
nariu. În ealea acéstă scurtă atât de mult s'a
împrietinit cu partea dureroasă a acestei lumi,
încât nici o nenorocire nu-l mai impresiona,
și nici o bucurie nu l mai scotea din echili-
brul cugetărilor sale, nu tocmai favorabile
pentru acéstă comedie, numită viață. Trăia
mulțămîit, în credință că mai bine nici nu se
pote. Și eu cred, că tocmai în împrejurarea
acéstă de a nu cunoște momentele de fericire
efemeră constă fericirea unui om.

Până-când prietenul meu nu cunoscea
femea, acest izvor nesecat de fericiri înșe-
lătoare, trăia mulțămîit. În societatea lor era
modest și totdeuna se conforma unei rețete,
pe care el o cetise într'o carte și pe care
î-mi permit și eu a o reproduce aici, în
speranță, că ea nici astăzi nu va fi prea
învechită și fără valoare, etă-o: „Ori-ce femeie
are ceva bun: fie frumșetă, fie cultură, fie
delicateță de spirit, fie voluptate, fie vîrte, fie
bunătate. Ia dela fiecare ce are bun. Fii
puțin copil cu ele, sincer și gingaș tot-

deuna. Lasă, fie căreia câte ceva din sensibili-
tatea și spiritul său. Încântă-le, nu le uita,
nu fi ingrat cu ele, nu le vorbi nici odată
de rău, inspiră-le încredere și sentimente
nobile. Fugi totdeuna de celea, cari își ta-
rifăză sărutărie“.

Prin purtarea acéstă nepretențioasă a
atras pote involuntar asupra sa privirea alor
doi ochi, ca mura, miei și ageri, ca de demon
și urmarea naturală a fost, că prietenul meu
din momentul acela a început a medita des-
asupra unei fericiri închipuite, ce credea a
se ascunde în aceea ființă, singură menită
de al înțelege și de ai îndulci amarul ăilelor
din viitor. S'a îndrăgît de ea și o iubia cu
un amor nebun, pătimaș, până când ea mi-se
părea cam indiferentă. De câte ori nu dis-
cutam ore întregi despre ignoranța și super-
ficialitatea înăscută femeii, acești „preocupă-
ți de sentimente“. Atunci el cu o părere de
rău recunoscea vișul acesta neiertat a l so-
cietății de astăzi și nu afla cuvinte destul de
aspre pentru de a infera cinismul și artifi-
cialul în femeie. Ori-ce discuție despre tema
acéstă atât de bogată în exemple o sfîrșia cu
cuvintele iubitului său Eminescu:

Aji adeseori femeia, ca și lumea e o școlă,
Unde n'vești numai durere, înjosire și spoială,

că după acea lege în Ungaria numai un popor ar exista, cel identic cu națiunea politică — în creeri lui de sigur numai cel magiar, — și nu ne putem întruni ca partid politic.

Unde este aci egalitate?

Unde este dezvoltare liberă a naționalităților?

Cerem fapte nu frase.

Cerem ca răspunsul program al Maiestății Sale din 8 Iunie a. c. să se respecte de toți, și să se curme odată curentul bolnăvicios și periculos de astăzi, față cu noi și cu toate naționalitățile.

Sibiu, 19 Iunie, 1896.

Diarele din capitală ne-au adus vestea despre un măcel crâncen, care s'a comis în comuna Mehadica și care trebuie să fi în deosebită agitațiune lumea română pentru misticismul, în care e învăluit acel măcel.

S'a scris anume prin diarele din capitală, că în acea comună a fost o neînțelegere între primariu și între popor. Pentru susținerea ordinii s'a trimis gendarmăria.

Se susține, că poporul a luat pozițiune ostilă și față cu gendarmeria, acesta apoi a fost silit să se apere cu arma. S'a dat deci foc în carne viură, s'a tras cu pușca în mulțimea de popor. La prima pușcătură a celor 12 gendarmi au rămas morți 13 români, 18 sunt greu răniți.

Poporul nu s'a așteptat ca gendarmeria să facă întrebuințare de arme, de aceea la prima pușcătură mulțimea cuprinsă de grădă s'a înprăsciat, nu mult după aceea la vederea fraților lor tăvăliți în sânge și morți, nu pe câmpul de onoare, ci de glonțele celor chemați a apăra viața, averea și onoarea cetățenilor, la vederea sângerosului tablou, mulțimea a dat năvală asupra gendarmilor, acestia însă nu au mai dat foc, ci s'au mărginit a se apăra cu baioneta.

Nu peste mult a venit miliție, care a ocupat pozițiune sigură, poporul s'a liniștit, și acuma curge cercetarea în această durerăsoasă afacere.

Așa ne prezintă lucrurile diaristica din capitala țerei noastre, și noi trebuie să luăm de basă această espunere a lucrului, deorece până aci nu s'a scris nimica în presa română despre acel măcel sângeros.

Luăm deci ca esactă această espunere, și o cercetăm din punct de vedere psihologic. Și astfel cercetându o ajungem la rezultatul, că aici s'a versat sânge nevinovat, s'a tras ca în animale în poporul român, și gendarmăria nu a fost la înălțimea situațiunei, nu, mai ales la acea situațiune și precauțiune, pe care i-o impune arma care i este dată în mână.

Lucrul se prezintă așa, că poporul surprins și spăiat au fugit, va se dăcă el nu s'a așteptat la descărcarea armelor. În această lumină gendarmeria a făcut abus de puterea, care i s'a dat când i s'a pus arma în mână.

Situațiunea devine și mai penibilă după prima descărcare de armă.

Mulțimea vede tăvăliți la pământ și scâldată în sânge pe cea mai bună parte din populațiunea comunei.

În ea se naște cu iuțela fulgerului sentimentul răsbunării, și nici o furie nu e așa mare ca cea a răsbunării.

Și aici au sărit să răsbune tată pe fiu, fiul pe tată, frate pe frate. Sânge a clocotit în vine, sângele versat a cerut răsbunare.

S'a dat deci năvală, crâncenă năvală de răsbunare s'a dat asupra gendarmeriei.

Și ce a făcut gendarmeria?

Gendarmeria nu a mai dat foc. În fața furiei de răsbunare ea s'a putut apăra fără a folosi arma.

Și aici zace pentru noi problema psihologică, care varsă drastică lumină asupra conducerii gendarmeriei.

Dacă ea la atacul isvorit din sentimentul răsbunării sângelui versat, dacă ea în fața acelui serios pericol s'a sciut apăra fără a da glonț, pentru ce a dat ea glonț, când poporul nu avea motive să o atace, nu avea motive să se răsbune.

Așteptăm dezvoltarea instrucției, ca și noi se putem deslega problema psihologică în deplină cunoștință de cauză.

Până atunci ne exprimăm durerea pentru crâncenul măcel din Mehadica.

Episcopie gr-cat magiară. În zilele trecute a fost la Budapesta o comisiune monstră de greco-catolici, și precum ne spun foile magiare, gr-cat. de limbă magiară, ca se mijlocescă dela guvern înființarea unei episcopii greco-catolice magiare. Introducându-se și în biserică ca limbă liturgică limba magiară. Conducătoriul deputațiunei este un anumit Ujhelyi Andor paroch în Dorog, carele a adus cu sine și liturgia tradusă în limba magiară spre a desmînti argumentele episcopatului greco-catolic rom. și rutin, că înființarea unui episcopat magiar gr-cat. nu se poate admite și din cauza, că liturgia nu e încă tradusă în limba magiară. Ca probă spre a dovedi capacitatea limbei magiare de limbă liturgică și pentru ritul oriental, numitul paroch a adus cu sine liturgia S. Ioan Gură de aur tradusă gata în limba magiară și Dumineca trecută a și servit în biserică universității această liturgie în limba magiară. Deputațiunea a constat din 58 membrii, trimisă din partea credincioșilor gr-cat. magiari din diececele Muncaciu, Eperjes, Oradea mare și Gherla. Introducerea limbei magiare ca limbă liturgică la o parte din credincioșii bisericii gr-cat. din Ungaria, datéază deja de 60 ani,

și la 1868 s'a luat inițiativa pentru înființarea unei episcopii gr-cat. magiare. Afacerea însă n'a avut rezolvare favorabilă nici până astăzi.

Comisiunea a adus cu sine memorande și esemplare din liturgia S. Ioan Gură de aur traduse în limba magiară, destinate spre a se preda câte unul ministerului, camerei deputaților și primatului Vaszary. Au făcut vi-site apoi la ministrul președinte, la președintele camerei deputaților și la ministrul de culte. Pretutindenea a fost bine primită. Nicăiri n'a primit însă răspunsuri pozitive, ci pretutindenea li s'au făcut numai promisiuni favorabile după ce se vor pune în conțelegere cu factorii competenți bisericesci (episcopii gr-cat. români și ruteni, cu primatele rom-cat. și cu scaunul Romei).

Până vom reveni asupra acestei cestiuni, comunicăm încă atâtea cetitorilor nostri, că după Prefacere la s. liturgie, preotul a rostit și următoarea rugăciune:

„La aniversarea millenară a scumpei noastre patrii magiare să cădem înaintea marelui Dumnezeu al Magiariilor și să ne rugăm: ca în al doilea milleniu să ne facă patria înlăuntrul tare, în afară mare și impunătoare de respect“.

Revista politică.

Deputațiunea, care a sosit în Budapesta ca să stăruască pe la cei competenți pentru înființarea unui episcopat magiar greco-catolic a fost primită de prim-ministrul Ungariei, de președintele camerei și de ministrul de culte și instrucție publică. Prim-ministrul Bánffy a promis, că guvernul va supune cestiunea unui studiu detailat, deslegarea ei însă va pretinde un timp mai îndelungat, pentru că guvernul trebuie să se supună mai întâi în înțelegere cu papa. El asigură însă pe deputațiunea despre deosebita sa bunăvoință. Președintele camerei, Desideriu Szilágyi îndemna deputația, să persiste în năsuințele sale și să-și urmărească ținta ei cu energie și stăruință.

După părerea sa acestei tendințe îi stau în cale numai piedeci bisericesci, dar nu dogmatice sau disciplinare: papa se teme numai, ca exemplul să nu fie privit ca cas de precedentă.

Liturgia magiară, care i s'a înaintat, el o privește ca un dar făcut camerei pe care el o va prezenta deputaților, ca s'o vadă cu ochii lor proprii. Președintele camerei a promis, că va sprigini după puteri năsuințele greco-catolicilor magiari.

Magiarisarea greco-catolicilor încă e una din tristele consecințe dela 1700. Vom mai vedea altele încă, cari vor dovedi, că „unirea“ dela 1700 a fost și un mare păcat național!

Parlamentul german a terminat și a doua cetire a legii civile. O

*) Au Magiarii și Dumnezeu mai mic? Red.

va mai ceti și a treia oră, apoi se va încheia sesiunea. Prin primirea acestei legi e deslegată problema, care i-a indicat-o parlamentului mesagiul de tron din 3 Decembre 1895. Pe legea această se bazează unitatea imperiului și pe terenul întregului drept civil. Prin ea a primit imperiul german un stălp nou, foarte puternic. Noua lege civilă va intra în vigoare în anul 1900.

În cabinetul prusian s'a făcut o repede schimbare. Împăratul a primit demisia ministrului de comerț de Berlepsch și a denumit în locul acestuia pe consilierul său Brefeld. Despre acesta din urmă se dăce, că e un om foarte harnic.

Guvernul francez de astăzi a mai dat un manifest contra socialistilor. La un banchet a dat ministrul Barthou; „Nu se poate și nici nu e permis a caracteriza ca un concept fals despre republică și ca o trădare a acesteia faptul, că se urmărește o operă a unirei, a păcii și că se dau omenii în brațele visului, de a putea produce o bună înțelegere între toți cetățenii francezi. Cu deosebire însă nu se poate numi tradare, dar nici crimă, dacă punem noi steagul cu trei culori, simbolul păcii sociale și al împăcării republicane față în față cu stindardul roșu, simbolul sângeros al revoluției sociale și al luptelor omorătore de frați. În ce ne privește pe noi, noi vom continua lucrarea noastră fără provocare și fără slăbire, pentru că suntem convinși, că corespunde voinței țării!“

Grevele lucrătorilor din Petersburg se pot considera ca terminate, pentru că ei au reluat lucrul mai la toate fabricile. Despre aceste greve scrie: „Neue Freie Presse“ următoarele:

Grevele s'au terminat cu deosebire prin energica intervenție a poliției, care a amenințat pe lucrători cu aceea, că ei vor fi trași la o grea răspundere înaintea legii, pentru că n'au ținut termenul din contract de a anunța stăpânilor cu 14 zile înainte, și că toți lucrătorii greviști, cari nu locuiesc în Petersburg de mai mult timp, vor fi expulsați. În cercurile mai înalte și chiar și între fabricanți sunt unii, cari desaprăbă aspru acest amestec al poliției. În termen mediu trebuie, să munciască lucrătorii din Petersburg dela fabricile de manufacturi într'o zi 16 ore, în ziua următoare 9 ore pentru o leafă lunară de 13-15 ruble maximum. Guvernul rusesc nu va avea încătrău, ci va trebui să se ocupe și cu ajutoarea lucrătorilor prin legi. Ministrul de finanțe a făcut încercarea, ca în casuri de nenorocire cei rămași pe urma lucrătorului să aibă măcar o slabă existență, proiectul de lege însă n'a fost primit. Guvernul se ocupă, cu planul, să normeze cestia ărelor de muncă prin lege pentru tot imperiul.

Despre intervenirea ambasadorilor Franciei și Rusiei pentru situația din Diarbekir se scrie: Rapoarte consulare din Diarbekir au dat espresiune vie îngrijirii, că se poate întâmpla o repetiție a evenimentelor din anul trecut, constată, că în populațiunea creștină domnesce o panică față cu atitudinea mohamedanilor și a regimului lui Vali Enis Pașa. Pe baza această au făcut amintiri ambasadorii la 22 I. tr. reprezentanții în scris cătră portă și i-au atras atențiunea asupra pericolului din Diarbekir. Din partea ambasadorului francez i s'a amintit portă, că și în anul trecut, el a prevădut întâmplărilor și a cerut revocarea lui Vali Enis Pașa.

Din Athena se scrie, că în Creta e acum linisce. Dar această linisce e de o natură foarte caracteristică. În momentul, când s'a arăta porta înclinată a primi propunerile puterilor și cele trei puncte, revoluționarii din Creta

Așa credea în general despre toate, dar apoi cu atât mai mult scia prețui și stima pe aceea, în care vedea întrupat idealul de femeie, așa după-cum el și-l închipuia. Se înțelege de sine, Tulia lui era un ideal de femeie: bună, virtuosă, sinceră, inteligentă, credincioasă și mai scie Domnul sfânt câte i mi înșira, când apuca a spune.

I-și mărturisia iubirea lui în fața ei și cu i dăcând, că ori-ce lucru cinstit se face la lumină și cu o mândrie ore-care spunea, că el acum iubesc pentru prima și ultima oră, căci „amorul începe iubind o femeie și sfârșesc urîndu le pe toate“.

A trecut aproape un an de când s'au despărțit și mâne avu să se revadă. Era nebul de fericire, și în momentul, când am observat în ochii lui scâldându-se bucuria sufletescă într'o lacrimă nevinovată 'mi-au venit în minte cuvintele unui mare psiholog: „Comedia și drama sunt înrudite; rîsul și plînsul sunt așa de aproape unul de altul încâtespresionealor materială e de multe-ori aceeași: lacrimile“.

În ziua următoare des de dimineță m'a cercetat bunul meu prieten frumos gătit, căci voia să primescă întru toate sârbătorește pe alăsa inimii sale. Ne-am dus împreună la festivitățile de încheiere, — căci voiam să fim martor la scena mișcătoare a întâlnirii lor, — acolo era deja multă lume adunată, atrasă de programul ales și bogat, sau de farmecul drăgălașelor executătoare. Noi ne am așezat pe un loc mai ridicat, de unde putem cuprinde lesne cu privirea totă lumea adunată.

Mă uitam pierdut la amicul meu, cum el își obosia ochii sorbind parcă mulțimea cu privirile lui scrutătoare și espressive. Fața lui era o oglindă fidelă a sufletului său în care observam ivindu-se acuși entuziasmul, acuși decepțiunea, acuși speranța, acuși amăgirea. Astfel a trecut timp mai îndelungat trecând prietenul meu dintr'un extrem într'altul, până când de-odată simt că mi apucă mâna instinctiv și 'mi-o strânge cu putere oftând: „Ah! am aflat-o!... Da!... Ea este!... E tot frumoasă, ba mi se pare mai frumoasă ca la despărțire!... D-Ńeule, cât de mult o iubesc!“.

— Bine, dragă prietene ce simți tu în momentul acesta de supremă fericire?

— Nu știu, dar' trebuie că a simțit fo-

cul patimei, cu care eu o căutam prin mulțime, căci când mi s'au oprit ochii asupra ei, ea s'a uitat în direcțiunea în care ne aflăm, a roșit, trebuie că m'a zărit, și mie „atunci mi-se păru, că aud trecând pe corderle simțirei mele acorduri uitate, o îngânare de note dintr'un cântec vechiu, — cântecul plăcerii de a trăi“.

— Ești fericit așa dară? Da, sum fericit, fu răspunsul, două cuvinte, pre cari el de multe-ori le-a declarat de „un suris încremenit pe buzele unui mort“.

Și dacă i-am revocat în minte cuvintele lui de odinioară mi-a răspuns foarte ușuratic: da, așa au dis mulți, așa am dis și eu, așa vor dăce și alții, dar' se scii scumpul meu prieten, că: „femea rămâne eternul farmec al vieții“ și cu acestea s'a pierdut printre mulțime apropiindu-se sfios de iubita lui.

M'a emoționat mult fericirea acestui suflet bun și am început a înțelege de ce renumitul poet Musset a mărturisit în ora morții, că el ar fi iubit și a douăspredece oră.

Sibiu, luna roselor 1896.

Păunaș.

să scoldă în picioare. Marti a fost convocată o adunare națională, însă membrii creștini nu numai că n'au luat parte, dar și-or prezentat guvernului general și demi-ia lor, pentru că ei se constituie ca adunare contrară aceleia adecă revoluționară. Iși denumesc un guvernator provisor și stabilesc pretenziunile lor. Că aceștea întrec cu mult cele trei puncte ale puterilor, nu mai rămâne îndoială, și astfel se poate întâmpla ușor, ca puterile, să ia o altă poziție, prin care situația de sine se înțelege că nu se va îmbunătăți. Speranța, că poarta va face mari concesii, e foarte mică.

Principii moștenitori români

la
serbările din Moscva.

— Relație oficială. —

A. S. R. principele moștenitor al României, care a fost însărcinat de M. S. regele cu înalta misiune de a-l reprezenta la serbările încoronării M. S. Nicolae al II-lea, împăratul tuturor rușilor, și al M. Sale împărătesei Alexandra Teodorovna, ce au avut loc la Moscva în luna Maiu, s'a întors în țară la 11 ale acestei luni, împreună cu A. S. R. principesa Maria, care îl însoțise și a luat asemenea parte la aceste serbări.

La ducerea în Rusia, Altețele Lor regale au fost primite cu cele mai mari onoruri.

La Varșovia au fost întâmpinate de personalul atașat pe lângă Altețele Lor regale pentru tot timpul șederii în Rusia, compus din colonelul Nepokoicinski, adjutantul M. S. împăratului, locotenentul din garda călare principele W. Orloff și șambelanul imperial baronul Wolff; de generali comandanți ai trupelor; de înalți demnitari din localitate și o gardă de onoare cu drapel și muzică, care a înțonat imnul românesc și a dat onorurile militare.

De aci fură conduși cu un tren imperial până la Moscva, unde au fost primiți de Altețele Lor imperiale marii duci, cu marile ducese prezente, cum și de generali comandanți ai trupelor, însoțiți de un numeros stat-major; de înalți demnitari ai Curții imperiale și ai orașului Moscva, precum și de o gardă de onoare cu drapel și muzică, și de asemenea de un mare număr de persoane de distincție, cari au salutat cu multă simpatie pe Altețele Lor regale.

Cu ocaziunea strălucitelor serbări ale încoronării, Altețele Lor regale au fost obiectul celor mai deosebite atențiuni din partea Maiestăților Lor împăratul și împărătesa Rusiei.

Maiestatea Sa împăratul a înmănat principesei Maria cordonul ordinului „Sânței Ecaterina”, și a binevoit a decora persoanele din suită cu înalte ordine.

După terminarea acelor serbări, Maiestățile Lor imperiale, ducându-se câțva timp la Illinsk, lângă Moscva, Altețele Lor regale au mers la castelul Arhangelskoje, lângă Illinsk, și au mai petrecut încă câteva zile, împreună cu familia imperială care i-a înconjurat de cea mai cordială prietenie.

Dragostea ce Maiestățile lor imperiale au arătat principelui și principesei noastre moștenitoare, și călduroasa primire cu care i-a întâmpinat, au fost cât se poate de măgulitoare pentru țară, și contribuie într-un mod deosebit a întări și mai mult legăturile de rudenie, de prietenie și de bună vecinătate ale imperiului Rusiei cu România.

La plecarea, Altețele Lor regale luară rămas bun dela Maiestățile Lor imperiale în modul cel mai afectuos, mulțumindu-le din inimă pentru călduroasa primire ce li s'a făcut, după care, cu un tren imperial, s'au îndreptat spre Odesa, unde li se deteră aceleași onoruri ca și la sosirea în Rusia.

Pe peronul gării Altețele Lor regale au fost întâmpinate de Exc. Lor guvernatorii militar și civil ai Odesei, primarul orașului le oferă pâine și sare după obiceiul tradițional, și o gardă de onoare cu drapel și muzică, care a înțonat imnul românesc, a dat onorurile militare.

Altețele lor regale petrecură ziua de 10 Iunie în Odesa, luară dejunul la Exc. Sa generalul comite Poushchine, guvernatorul Odesei, dimpreună cu A. S. imperială marele duce Nicolae Nicolaevici, și alți demnitari din Odesa; apoi făcură o preumblare pe Mare sub conducerea admiralului Selensky, însoțiți de suite.

La orele 6 p. m. au luat prânzul la parcul municipal, unde se afla o expozițiune de roze, cu care ocaziune mulți expozanți au oferit flori M. S. R. principesei Maria. După prânz au mers la teatru, însoțiți de aceleași persoane, și la orele 11 seara s'au îndreptat spre port.

Altețele Lor regale mulțumiră persoanelor, cari le fuseseră atașate cu serviciul de onoare, precum și autorităților din localitate, cari le însoțiră până la locul de imbarcare. S'au suit apoi pe bordul crucișătorului „Elisabeta”, cu care s'au întors în țară, prin canalul Sulina, debarcând la Galați, de unde cu un tren special au plecat la București.

În tot drumul spre București, și mai cu seamă la Sulina, Tulcea, Galați, și Brăila, Altețele Lor regale au fost primite în modul cel mai strălucit.

Autoritățile locale, persoanele din societate și un numeros public s'au întrecut a le eși înainte, spre a le ura bună întorcere din călătorie.

După o ședere de 24 ore în capitală, Altețele Lor regale au plecat la Sinaia, unde și-au luat reședința de vară la Foișor.

(„Timpul.”)

Cum te faci magiar?

(După „Allgemeine Zeitung.”)

Nu de mult a apărut în Budapesta o carte, carea cu greu va avea păreche, și numai în Ungaria a și putut apărea, căci materie pentru un astfel de product literar numai acolo se află. Chiar numai din această cauză cartea merită a fi făcută cunoscută cercurilor mai mari. Dar și în alte privințe oferă multe lucruri interesante; ne dă o iconă despre psihologia vieții statului și a societății maghiare, în un mod cât se poate de instructiv. Cartea scrisă în limba magiară și de un exterior frumos are titlul: „Schimbări de nume ale secolului nostru” *) și ne oferă o „colecție a numelor schimbate cu permisiunea ministerială dela 1850 până la 1893”, compusă pe baza actelor originale de un membru din direcțiunea societății maghiare de heraldică și genealogie. Cartea are 253 fețe cu tipariu compus pe hârtie fină.

Să aruncăm acum o privire asupra cuprinsului. Cuprinsul formeză un fapt, de care în un alt stat cultural nici vorbă nu poate fi. Înțelegem schimbările în masă a numelor de familie cu permisiunea competentă.

Astfelu de schimbări de nume se găsesc singuratic și în alte state; dar aceste sunt numai excepțiuni și justificate prin cauze extraordinare, ca adopțiune și altele. Și chiar și în asemenea împrejurări numai cu precauțiune se permite, fiindcă cu schimbarea numelui sunt împreunate o mulțime de alte schimbări, cari ușor pot da ansă la șarlatanii.

Numele de familie nu e numai proprietatea singuraticului purtătoru al numelui, ci e proprietatea familiei întregi, de care aparține respectivul individ. Numele se preface în o parte constitutivă al eului propriu și în o avere comună a familiei. Care își de-

*) În original: „Századunk névváltoztatásai”. Budapest 1895. f. 8. 253 fețe.

pune numele de familie, abdică deo parte din ființa sa înăscută; dar păgubesc totodată și familia, la carea aparține după nascere, căreia îi răpesc un membru sau mai mulți membri, nu vrea să-i mai cunoscă, face de rușine sângele său propriu, desonorază părinții, și desprețuiesc memoria lor.

Afară de aceste părți private, schimbarea numelui mai are și o însemnată publică, politică. Familia formeză baza societății, a națiunii, a statului. Cu desfacerea dela familie, ca consecuență urmază și despărțirea dela viața sau poporul, la care aparține această familie și mai departe dela acea națiune sau naționalitate, care reprezintă această viață, acest popor ca individualitate politică. Ba, de regulă chiar despărțirea dela viața maternă și alipirea la o altă viață e motivul adevărat pentru schimbarea numelui de familie și primirea unui alt nume luat dela poporul, la care te alipești. Schimbarea numelui însemnă totodată dară trecerea la o altă comunitate națională și politică. Trecerea acesta dela poporul matern la un alt popor, de care genetice nu te ții e dojenită după diferitele puncte de vedere de o renegare urită, sau e laudată ca „o abnegațiune patriotică și virtute”. Acesta schimbare de nume și naționalitate din motive politice în Ungaria ocure prea des și e spriginită și favorisată prin diferite mijloce.

În un stat poliglot, cum e Ungaria încă din timpurile cele mai vechi, procesul de despărțire și amalgamisare între naționalitățile conviețuitoare decurge deja de secli. Magiarii, după cum dovedesc istoria și limba lor, deja la venirea lor în Ungaria erau un popor mixt, în care elementele finno-ugrice s'au amalgamizat cu elemente slave. În țară procesul de amalgamisare a decurs neîntrerupt mai departe. Slavi, Germani, Cazaci, Petșchenegi, Kumani și alte popoare au fost absorbite de Magiari, și și-au pierdut individualitatea, dar s'au păstrat încă în poporul magiar urme despre ființa lor. Acesta facultate de absorbire a Magiariilor e unul dintre motivele principale ale existenței și înmulțirii poporului lor, care s'a înmulțit mai mult prin amalgamisarea elementelor străine, decât prin înmulțire naturală.

Dar și celelalte națiuni influențau unele asupra celorlalte. Vecinii puternici au absorbit și asimilat elementele străine, cari ca sentinele singuratic au ajuns în mijlocul lor. Pre această cale cu timpul s'a amestecat mult sânge german, slav și român cu sânge magiar, sau slovacii din nordul Ungariei au absorbit mulți nemți din orașele din nord, sau Românii au asimilat elemente săsesci și magiare în Ardeal, sau Șvabii din Banat au câștigat elemente române din vecinătatea lor. Acesta „luptă în miniatură” decurge deja de ani între popoarele din Ungaria, dar era un războiu „pacific”, nime nu se simțea vătămă, nime păgubit în ființa sa națională. Numai pasiunea, egoismul și dorul de a domni au conturbat mersul liniștit așiftând astfel pe de o parte nefericita luptă între naționalități și pe de altă parte măbind artificial procesul de desnaționalizare.

Istoria internă a Ungariei ne arată, că la acest proces elementul german a desvoltat mai puțină rezistență. Acesta provine cu deosebire din indiferentismul înăscut al Germanilor față de poporul matern. Trăsura cosmopolitică în caracterul germanilor în Ungaria se manifestă ades în acel abandon fără caracter, care numai la interese proprii se cugetă și astfel nu numai că slăbește conștiința națională, stima națională, dar le și pierde, cu totul și devine inamicul cel mai încarnat al germanismului. Spiritul de renegare nicăiri nu e așa de lăfșit, ca între Nemții din Ungaria. Acești germani și alți renegați sunt și principalii reprezentanți al șovinismului celui mai crass și apostolii magiarisării. Magiarul adevărat

de comun se distinge prin toleranță și bunăvoință față de celelalte naționalități, cel mult compătinesce pe străinul, care n'a avut parte de fericirea, a se nasce magiar. Bărbații serioși ai magiariilor au condamnat totdeauna șovinismul și mania de a magiarisa cu forța.

Editorul anonim a cărții noastre firesce în magiarisările numelor nu vede alta decât triumful conștiinței naționale magiare trezite și se bucură de lăncetarea, de decăderea și slăbirea elementelor nemagiare din țară. Aduce apoi laude mari guvernului magiar, fiindcă dela început s'a născut, se trezescă și desvolute acest spirit.

Cu ce ochi privesc aderenții tendinței de magiarisare aceste schimbări de nume, se poate vedea din ceea ce scrie anonimul nostru: „Ce privesc schimbările aceste de nume merită înaintea țerei întregi cea mai mare stimă toți aceia, cari au avut atâta curagiu moral, încât au realizat această schimbare”. Cine dar renegă pe tatăl, mama, familia și poporul său și se alipește la un popor străin, și devine adese ori cel mai mare dușman al fostului său popor: acela merită cea mai înaltă stimă. De sine se înțelege, că acesta numai cu privire la nemagiari are valoare, căci pentru însuși magiarul, cea mai mare glorie e, dacă și în străinătate rămâne credincios națiunii sale. Cum e laudat și ridicat până la cer un astfel de patriot!

Sub tot felul de presiuni schimbarea numelui progresază neîncetat. După delăturarea sistemului absolutistic la 1860 magiarisările au început a lua dimensiuni tot mai mari, astfelu încât începând cu anul 1880 la an se schimbă cam 2000—3000 de nume și ați abia apare vre-un număr din monitoriul oficial, care se nu aducă o listă cu numele patrioților, cari au avut „curagiul moral”, de a realiza această schimbare.” *)

Dacă vom cerceta în listele numelor schimbate după numele originale vom vedea că cea mai mare parte dintre cei magiarisați au purtat mai înainte nume nemțesc. Între purtătorii acestia de nume nemțesci firesce majoritatea covârșitoare o formeză éráși Jidani; mai bine de 60% dintre magiarisați aparțineau nobilei rase a lui Levi. Motivul principal pentru această schimbare sunt numai specula și interesele materiale.

Că o carte ca cea de față a fost posibilă, după părerea noastră, nu-i ajunge Ungariei spre onoare, mai puțin demnă de laudă e tendența, rare se propagă prin această carte. Magiarisările în masă făcute cu forța formeză un punct negru în prezentul Ungariei; e expresiunea șovinismului grandoman și al disprețului față de celelalte popoare. La o astfel de purcedere de sigur nu poate exista pace în Ungaria; neliniștea, neîncrederea și războiul rămân aci în permanentă și împedecă ori-ce consolidare sănătoasă și durabilă a țerei și asigurarea viitorului său.

Byr.

(„Dreptatea.”)

Noutăți.

Scire redacțională. După cum vedem din primul articol de adi al diariului „Dreptatea”, domnul Dr. Valeriu Branice, și-a reluat locul din nou în redacțiunea „Dreptății”. L felicităm din totă inima, și-i dorim tărie trupescă și sufletească între frații bănațeni, de a căror bine și fericire și-a legat binele și fericirea sa personală.

* *

Examen. Programa examenelor publice dela scola rom. gr.-or. din Sas Sobeș cu finea anului scolar 1895/6.

Sămbătă în 22 Iunie (4 Iulie) dela 7—10 clasa IV de elevi și eleve; dela 10—12 clasa II de elevi și eleve; dela 3—5 clasa III de elevi și eleve.

*) În anul 1880 s'au întâmplat 121 schimbări de nume; în anul 1881 deja 1266 persoane.

Duminecă în 23 Iunie 5 Iulie dela 10—12 clasa I de elevi; dela 3—6 clasa V și VI de elevi și eleve.

Luni în 24 Iunie 6 Iulie dela 10—12 clasa I de eleve; dela 3—5 cântări, promovări și încheierea festivă a anului școlastic.

La acestea examene se invită cu toată onoarea părinții elevilor, precum și toți amicii și binevoitorii acestei școle.

Sas-Sebeș, în 15/27 Iunie 1896.

Direcțiunea.

* * *

Cas de mörte. Familia directorului dela școla civilă română de fete, a domnului Dr. Vasiliu Bologa, a suferit o grea lovitură. Luni la orele 5 postmeridiane i-s-a mutat la cele eterne unicul fiu, Ionel, în etate de 4½ ani.

Lovitura acesta a venit ca fulger din ceriul sesin, deoarece numai cu 3 zile mai

nainte am vădut pe mititelul Ionel jucându-se ca un îngerăș între semenii săi.

Dumneșeu se dea mângâiere părinților întristați.

* * *

Mörte din bucurie. Anumit Nicolau Speciale, farmacist în Palermo (Italia) a avut un fiu înrolat în armata italiană din Africa, care a luat parte și în lupta nenorocită dela Adua. După terminarea luptei, rapoartele oficiale despre cei morți, au comunicat și numele acestui soldat. Nu mult însă după aceea, tânărul soldat, pöte având cunoștință despre comunicarea numelui său între cei morți, spre a face o surprindere cât mai plăcută bătrênilor săi părinți, a pornit cătră casă fără a i avisa despre venirea sa. A și sosit acasă în pace, întreg și sănătos, dar în loc de vedere plăcută, prin venirea sa neașteptată a cauzat fără voia sa una dintre cele mai dureroșe

scene atât pentru sine cât și pentru întreaga sa familie. Bătrênul său tată crezându-l mort și acum vădându-l ér acasă sănătos și în pace, atât de tare a fost emoționat, încât, l-a lovit guta, și la moment a murit de bucurie.

* * *

Cât timp este de lipsă pentru de-a încunjura pământul? Omul, pentru de-a încunjura pământul pe jos, pe unde taie equatorul, are lipsă, de 428 de zile. Un tren accelerat ar avé lipsă de 40 zile, un resunet la o temperatură mijlocie, 32 și ½ ore, o lumină, cam peste 1/10 secundă, și un curent electric, condus pe o sîrmă de aramă, ceva mai puțin de 1/10 secundă.

* * *

Ce pași fac soldații diferitelor țeri? În armata Germaniei lungimea pașului la soldați este de 80 cm. în armata Francei, Belgiei, Austriei și Svediei este de 75 cm.

Bibliografic.

A apărut:

„Raportul al XXXIII-lea despre gimnaziul superior fundațional din Năsăud” pentru anul școlastic 1895—96. Pag. 11—170, compus în două limbi, română și magiară. Partea magiară se estinde pe pagini 111—1153. Întregul raport cuprinde numai date statistice înșirate într'un mod foarte contras, enciclopedic și citativ. Nici o lucrare literară nu conține.

Nr. 345 F. G. 1896.

[61] 1 3

CONCURS.

În scopul conferirii de stipendii din „Fundațiunea lui Gozdu” pe anul școlar 1896/7 se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concurenții să documenteze cu documente originale seu autenticate de notariul public:

a) că sunt fii de cetățeni ungari și se țin de biserica orientală română, spre care scop se cere estrasul din matricula botezătorilor provédut cu clausula parochului competent, că și de present aparțin la biserica gr.-or. română;

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patriă, cea-ce studenții dela școlele medii să documenteze cu atestat de pe anul școlastic 1895/6, ér cei dela facultăți și universități cu indice despre toate cursurile ascultate;

c) că nu sunt în stare a se susține la studii din averea propriă seu a părinților lor, și

d) fie-care concurent are să indice în petițiunea sa specialitatea, la care și locul unde voesce a continua

studiile precum și aceea, dacă are și alt stipendiu.

2. Cei-ce vor să studieze afară din patriă, au să arete necesitatea de a face studii în străinătate, ca în casul, dacă li se va vota stipendiul să-se pötă îndată esopera concesiunea ministerială prescrisă.

3. Petițiunile instruate cu documentele necesare sunt a-sé adresa la reprezentanța fundațiunei lui Gozdu (Budapest, VII király u. 13 sz.) până la 5 August st. n. c.

4. Totodată se provöcă stipendistii actuali, ca până la terminul susindicat și pe lângă observarea lit. d.) din acest concurs să arete rezultatul studiilor din anul școlastic 1895/6, căci alt-cum li se va sista stipendiul.

5. Petițiunile, cari nu sunt instruate cu documentele susamintite seu sosite după terminul scris, nu se vor lua în considerare.

6. În interesul espedării regulate fie-care concurent se indice în petițiune locul și posta ultimă unde este de a-i se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința reprezentanței fundațiunei lui Gozdu ținută în 18 Martie 1896 n.

Comitetul.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

in Timișoara — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioșe, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provédute cu adiutări de fer bătut, construite spre ale întörce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lătore prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomând

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se

recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[10] 19—48

Preș-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1896.

Budapesta — Predeal											Budapesta — Arad — Teiuș																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de accele-rat		Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per

Notă: Orele însemnate în stînga stațiunilor sunt a se ceti din sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerele cele grase însemnă orele de lăpte